

Duurzame biograndstoffen vormen belangrijke pijler onder CO2 neutrale biobased economy

RTG Biomassa Tweede Kamer - 14 oktober 2020

Vooraf

Duurzame biograndstoffen zijn het fundament van onze energietransitie. In 2019 was 60% van onze hernieuwbare energie bio-energie. Dit fundament vormt tevens de opstap naar de realisatie van een circulaire, CO2-neutrale biobased economie. RWE heeft in deze ontwikkeling de afgelopen 20 jaar continue een voortrekkersrol op zich genomen.

De afgelopen periode is de inzet van biograndstoffen regelmatig in een negatief daglicht gezet. Vaak onterecht, vindt RWE. Het rondetafelgesprek in de Tweede Kamer is de ideale setting om feiten en fictie in het debat te kunnen scheiden. Want biograndstoffen moeten alleen worden ingezet als het duurzaam, efficiënt, veilig en schoon kan. Dat kan en gebeurt ook. Daarom leveren biograndstoffen al jaren een belangrijke bijdrage aan de Nederlandse en ook Europese doelstellingen voor verlaging van CO2 en de ontwikkeling van een circulaire economie. Een gelijkwaardig duurzaamheidskader voor alle sectoren kan daarbij zeker helpen, zodat biograndstoffen de komende tijd met meer draagvlak kunnen bijdragen aan de doelstellingen voor 2030 en verder.

Zonder biograndstoffen raken CO2 doelstellingen uit beeld

Biograndstoffen worden ingezet naast wind en zon, als CO2 vrij regelbaar vermogen. Daarnaast wordt met biograndstoffen veel duurzame warmte geproduceerd.

De komende jaren is er een groeiende capaciteit regelbaar vermogen nodig naast de enorme groei van wind en zon. Bij te weinig wind en zon worden centrales ingezet. Ook dit regelbare vermogen zal CO2 vrij moeten worden om de doeltelling van 49% reductie van het Kabinet en Klimaatakkoord te halen. Laat staan die van 55% of zelfs 60% zoals nu wordt voorgesteld door respectievelijk de Europese commissie en het Europees Parlement. Voor dit regelbare vermogen is de inzet van biograndstoffen, naast waterstof in gascentrales, een passende oplossing. De andere opties, gas met opslag van CO2 en kernenergie, zijn te duur en kosten meer tijd om verder te ontwikkelen. Daarbij is onze inschatting dus dat biograndstoffen in de toekomst meer en meer worden ingezet voor CO2 neutrale flexibele energieproductie.

Ook in het recente SER-advies wordt geconcludeerd dat de inzet van biograndstoffen voor energie noodzakelijk is voor het behalen van de gestelde doelen. Dat advies is in lijn met het kabinetsbeleid, het Klimaatakkoord en het PBL-rapport "Beschikbaarheid en toepassingsmogelijkheden van duurzame biograndstoffen" van 8 mei 2020.

Biograndstoffen leveren een substantiële bijdrage aan de verduurzaming van onze samenleving. Met de inzet voor warmte en elektriciteit en op termijn ook als vervanging van olie als grondstof voor de productie van materialen. **Cascaderen van biograndstoffen moet daarom de norm worden.** Door middel van bioraffinage worden werkzame stoffen uit houtige of andere biograndstoffen gehaald en de restproducten kunnen via verbranding als biograndstoffen worden gebruikt.

Juist het feit dat biograndstoffen nu en de komende jaren in Nederland beschikbaar zijn door eigen productie of import, opent de mogelijkheid om via bioraffinage de circulaire economie een enorme impuls te geven en daarmee ook de doelstellingen op CO2 reductie in beeld te brengen.

Energietoepassingen kunnen helpen om de ontwikkeling en groei van andere (nieuwe) toepassingen en nieuwe ketens op gang te brengen, zoals in de industrie en chemie. Verbranden van reststromen die overblijven bij bijvoorbeeld bioraffinage, kunnen een extra inkomstenstroom opleveren, wat de bioraffinage eerder rendabel maakt.

De kans bestaat dat ondanks alle plannen uit het Klimaatakkoord, de doelstelling van 49% (of 55%) niet wordt gehaald en er na 2030 extra maatregelen nodig zijn. Zelfs negatieve CO2 kan nodig zijn om de CO2 reductie doelstellingen te halen. Daarvoor zijn biograndstoffen in combinatie met Carbon Capture and Storage (BECCS) de enige grootschalige mogelijkheid. Te vroeg stoppen met biograndstoffen in de energiesector blokkeert die mogelijkheid. RWE is er daarom voor om die mogelijkheid open te houden, ook omdat de ontwikkelingen op het gebied van hergebruik van CO2 (Usage) doorzetten, waarmee deze optie nog aantrekkelijker wordt.

Een andere mogelijkheid is het onttrekken van CO2 aan de lucht. Hiervoor zijn verschillende opties, zoals herbebossing en het verhogen van het organisch-stofgehalte van landbouwgronden en van de grond in natuurgebieden.

Alleen duurzame biograndstoffen inzetten

RWE vindt dat biograndstoffen duurzaam moeten zijn en anders niet moet worden ingezet. Daarover kan geen misverstand bestaan. En voor de biograndstoffen die RWE gebruikt zijn duidelijke afspraken gemaakt met de natuur- en milieuorganisaties en de overheid, verankerd in de Wet Milieubeheer en de SDE+-regeling. Ook het Convenant Duurzaamheid Biomassa is een zeer strikt kader voor het gebruik van biomassa.

De afgelopen jaren (2018 en 2019) heeft RVO steeds bevestigd dat de biograndstoffen die door RWE zijn ingezet voldoen aan de vastgestelde criteria. De aandacht voor duurzaamheid past in een traditie van RWE. Wij waren een van de eerste bedrijven die op grote schaal gebruik maakten van biograndstoffen en namen het initiatief voor het eerste duurzaamheidskader in Nederland, het Green Gold Label (GGL) en de verdere doorontwikkeling naar het Sustainable Biomass Program (SBP). Het nadenken over en werken aan goede duurzaamheidscriteria is in de loop der jaren daardoor steeds verder verfijnd.

Het duurzaamheidskader biomassa dat het kabinet nu opstelt, zou moeten gaan gelden voor alle toepassingen van biograndstoffen in alle sectoren. Het is verstandig die criteria zoveel mogelijk aan te laten sluiten bij de RED II.

Biograndstoffen zijn wereldwijd in grote hoeveelheden beschikbaar. RWE gebruikt nu houtresten uit

bosbouw en houtverwerking. Hout dat geschikter is voor hoogwaardige toepassingen wordt niet ingezet als biograndstoffen (ergo, er worden geen bossen gekapt voor energie). Omdat het niet past in de duurzaamheidsfilosofie én omdat het veel te duur is om als biograndstof ingezet te kunnen worden.

Niet alleen houtige biomassa, maar ook agroresiduen zijn geschikt als biograndstoffen. RWE kijkt naar de mogelijkheden om andere vormen van biograndstoffen in te zetten de komende jaren. Daarbij kijken we onder meer naar agro-residuen. Daarmee worden de mogelijkheden voor de inzet van biograndstoffen verder verbreed. Uiteraard moeten ook deze nieuwe grondstoffen voldoen aan de vastgestelde criteria.

In onze Amercentrale in Geertruidenberg wordt onderzocht of duurzame elektriciteit en warmte op grote schaal geproduceerd kan worden met bagasse; een vezelachtig restproduct dat overblijft na seizoensgebonden duurzame rietsuikerteelt. Al in 2018 zijn we als RWE met de voorbereidingen begonnen. Solidaridad is toen ook betrokken bij het project door de visie van diverse stakeholders op de gehele bagasse-keten van Brazilië naar Nederland in kaart te brengen.

Bij het verbouwen, oogsten en verwerken van suikerriet komt veel bagasse beschikbaar die als duurzame biograndstof kan worden ingezet. Met de test wil RWE een volgende stap zetten en onder meer nagaan wat de potentie is van bagasse als duurzame biograndstof. Ook gaan we na op welke wijze we lokale suikerriettelers kunnen helpen bij het optimaliseren van hun productieprocessen. In de test op de Amercentrale worden technische aspecten onderzocht, zoals logistiek, opslag, verbranding en emissies van bagasse-pellets. Ook wordt gekeken naar de samenstelling van reststoffen (vlieg-, gips- en bodemas) die overblijven en geschikt zijn voor de wegen- en woningbouw.

Het klopt dat er in Nederland niet voldoende biograndstoffen beschikbaar zijn. Daarom wordt veel geïmporteerd uit Europa en de VS. Zoals dat gebeurt met vrijwel alle andere grondstoffen die we in Nederland gebruiken voor onze chemie-, industrie- en ook energiesector. Het transport zal de komende jaren ook verder verduurzamen als aangescherpte regels voor scheepvaart van kracht worden.

Schone lucht is essentieel

Ook bij de inzet van biograndstoffen is het werken aan schone lucht een belangrijke randvoorwaade. De grotere centrales (> 15 MW) hebben al zeer lage emissies vanwege de strenge milieueisen en investeringen in reinigingstechnologieën. Voor de kleinere centrales zullen de emissievoorwaarden aangescherpt moeten worden, om schone lucht te garanderen.